

Brittityöväenliike ilmastonmuutosta vastaan

Uudessa juttusarjassa tutustutaan eri maiden työväenliikkeiden työhön ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja kestävämmän (työ)elämän edistämiseksi. Ensimmäiseksi vuorossa on Iso-Britannia.

Iso-Britanniassa on tavoitteena saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2050 mennessä. Työväenliikkeen mukaan tähän päästään reilulla siirtymällä, jossa osaamisen kehittäminen ja hyvät työpaikat ovat keskeisiä. Liike on mukana vihreämpien töiden yhteenliittymässä (Greener Job Alliance). Se myös kouluttaa ja kampanjoi valtakunnallisesti. Aktiiveille on tarjolla esimerkiksi työpaikkojen ympäristöedustajien koulutusta.

ISO TARVE INVESTOINNEILLE

Iso-Britannia sitoutui vuonna 2019 hiilineutraalisuuden saavuttamiseen vuoteen 2050 mennessä. Ammatillinen keskusjärjestö (Trades Union Congress) TUC:n on tehnyt ohjelman, jolla tavoite toteutettaisiin reilulla tavalla. Ohjelmassa nostetaan esiin investointien tarve edellisvuosikymmenen menokuripolitiikan heikentämän maan nostamiseksi uudelle tasolle.

Ohjelman keskiössä ovat hiilineutraalisuus ja koulutus digitaaliseen yhteiskuntaan siirtymiseksi. Kokonaisuutena ohjelma näyttää ennen kaikkea talouden elvyttämisen, työturvallisuuden ja -hyvinvoinnin sekä osaamisen kehittämisen ohjelmalta.

Digitaalisen yhteiskunnan pohjana on ns. neljäs teollinen vallankumous. Se tarkoittaa tekoälyn, ns. ison datan ja tavaroiden internetin kokonaisuutta. Erityisesti on olennaista kouluttaa työntekijöitä, joiden työpaikat ovat vaarassa. Ohjelma sisältää yksityiskohtaisia ehdotuksia henkilökohtaisista aikuiskoulutustileistä ja ikääntyvien osaamisen arvioinneista mahdollisuuteen kouluttautua palkallisesti.

VIHREÄMPIEN TÖIDEN YHTeenLIITTYMÄ

Keskusjärjestö TUC on mukana useiden ammattiliittojen, opiskelijajärjestöjen, kampanjaryhmien ja poliittisen ajatushautomon muodostamassa vihreämpien töiden yhteenliittymässä (The Greener Job Alliance, GJA). Se kouluttaa ja kampanjoi työpaikkojen ja hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymisessä tarvittavien taitojen vahvistamiseksi.

Keskusjärjestö TUC:n lisäksi GJA-yhteenliittymää ovat olleet perustamassa muun muassa Greenpeace, Maan Ystävät, kansallinen opiskelijaliitto ja politiikan tutkimuksen instituutti sekä 120 000 jäsenen korkeakoulutettujen liitto (The University and College Union, UCU).

Materiaaleissaan yhteenliittymä puhuu eturintamista. Energiaintensiivisillä aloilla, kuten raskaassa teollisuudessa, on iso hiilijalanjälki. Niiden päästöjen vähentäminen on valtava haaste, ja yksi toiminnan eturintamista.

Toinen eturintama on julkiset alat ja vapaaehtoistehtävät. Ne sammuttavat ilmastonmuutoksen aiheuttamia tulipaloja ja rajaavat tulvia, sekä toisaalta pelastavat kuumuuden vuoksi kärsiviä, kuten iäkkäitä. Myös koulutuksesta löytyy eturintama. Kansankynttilöillä on keskeinen merkitys ilmastonmuutostietouden kasvattamisessa. Liikenteen eturintamalla on merkitystä hiilidioksidipäästöjen alentamisessa.

Yleisenä tavoitteena on menokuripolitiikan vastustaminen, sillä vihreämpään tulevaisuuteen siirtyminen edellyttää investointeja. Hybridiratkaisut ovat tärkeitä, samoin lisäinvestoinnit julkiseen liikenteeseen ja uusiutuvaan energiaan.

GJA nivoo systemaattisesti yhteen taloudellisen ja ekologisen kehityksen. Reilun siirtymän sisällöissä, kuten työturvallisuuden ja osaamisen kehittämisessä, on perustana sosiaalinen kestävyys.

Kampanjatyön lisäksi GJA tarjoaa kursseja verkossa. Ilmastonmuutostietouden ensimmäinen moduuli tutustuttaa aiheeseen, toinen kansainväliseen tasoon, kolmas selvittää ay-liikkeen vastauksia ja neljäs kutsuu toimimaan. Lisäksi liitto GJA verkkokouluttaa ilmansaasteiden terveysvaikutuksista ja reilusta siirtymästä.

Yhteenliittymän sihteeri **Graham Peterson** vastaa materiaali tuotannosta. Hän on suunnitellut kurssit niin, että ne voi suorittaa itsenäisesti koska vain.

– Lisäksi tuemme liittojen itsenäisesti tuettuja kursseja. Vedän myös UCU:n kursseja. Lisäksi teen materiaaleja keskusjärjestö TUC:lle. Kesäkuussa julkistetaan kurssi uuden vihreän sopimuksen neuvottelemisesta (Green New Deal Bargaining).

YMPÄRISTÖEDUSTAJAT VIHREYTTÄVÄT

GJA-yhteenliittymässä mukana oleva korkeakoulutettujen liitto UCU on sitoutunut saamaan opiskelukampanjat ja opinto-ohjelmat ”vihertämään”.

UCU kannustaa omia työsuojeluvaltuutettujaan ja muita aktiiveja kouluttautumaan

työaikkajensa ”ympäristöedustajiksi”. Heidän tehtäviinsä kuuluu neuvotella paikallisesti työpaikan vihreämmistä käytännöistä ja kestävyiden paremmasta sisällyttämisestä toimintaan ja ohjeisiin.

– Liitto haluaa panostaa merkittävästi ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun, kertoo **Nigel Williams** UCU:n koulutuksesta.

Graham Peterson kouluttaa myös heitä. Hän veti viimeksi huhtikuussa Zoomissa ns. uuden vihreän sopimuksen neuvottelukurssin (Green New Deal Bargaining).

Lisäksi UCU pyrkii painostamaan jokaisen toiminta-alansa oppilaitoksen työnantajia kehittämään paikallisia hiilen vähentämisen strategioita yhdessä työntekijöiden ja opiskelijoiden kanssa.

VIHREÄÄ YHTEISTOIMINTAA?

Voiko Suomessa olla ympäristöedustajia? Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestön kansainvälisten asioiden asiantuntija **Pia Björkbacka** kertoo, että ajatusta on pohdittu. Björkbacka vastaa SAK:n ilmastopolitiikan, kestävä kehityksen ja yritysten yhteiskuntavastuuasioiden valmistelusta ja edunvalvonnasta.

– SAK esitti jo vuonna 2009 energia- ja ilmastopolitiikkalinjauksissaan samantyyppisen ajatuksen. Työntekijöitä olisi kuultava työ- ja tuotantoprosessien ympäristöystävällisyyden kehittämisessä. Lisäksi ympäristönsuojeluasiat olisi sisällytettävä mukaan lakisääteiseen työpaikkojen yhteistoimintaan, hän kuvaa.

– Koska lainsäädäntö ei ole edennyt, palkansaajat ovat yhdessä päättäneet esittää yhtenä vihreän elvytyksen toimenä, että Suomeen luotaisiin yhteistoimintarakenne, jonka puitteissa työpaikoilla sovitaan, minkälaisia ilmastotoimia niillä tehdään. Kirjaus voitaisiin tehdä esimerkiksi ilmasto- tai yhteistoimintalakiin, Björkbacka pohtii.

*Inari Juntumaa
Kuva: Istockphoto*